

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Marianny Reiffovej a v právnej veci žalobcu: **Slovenský rozhlas**, so sídlom Mýtna 1, Bratislava, zastúpeného *doc. JUDr. R., PhD., JSD.*, advokátom P., spol. s r.o., so sídlom B., proti žalovanej: **Rada pre vysielanie a retransmisiu**, so sídlom Kolárska 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č.: RL/72/2007 zo dňa 3. júla 2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 16/2008-35 zo dňa 7. júla 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 16/2008-35 zo dňa 7. júla 2009 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovanej č.: RL/72/2007 zo dňa 3. júla 2007 **z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalovaná je **p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 132 eur, na účet právneho zástupcu žalobcu, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol s poukazom na ustanovenie § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania v záhlaví označeného rozhodnutia žalovanej, ukladajúceho žalobcovi v súlade s ustanovením § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 308/2000 Z.z.“ alebo „zákon o vysielaní a retransmisii“) sankciu – upozornenie na porušenie zákona, konkrétne ustanovenia § 16 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii

účinného v rozhodnom čase, ktorého sa mal dopustiť tým, že v spravodajskom programe R. dňa 6. februára 2007 cca o 18.00 hod. odvysielal príspevok, informujúci o plánovaných zmenách v Symfonickej orchestri Slovenského rozhlasu (ďalej aj ako „SOSR“), v ktorom nezabezpečil objektivitu a nestrannosť. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 16 písm. b) a § 64 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii, účinného v rozhodnom čase, keď po oboznámení sa so spisovým materiálom, predovšetkým s popisom spravodajského programu, a z vyjadrenia účastníkov konania mal za to, že spôsob, akým bol predmetný spravodajský príspevok spracovaný, neposkytol respondentovi objektívny pohľad na prezentovanú tému, keďže v ňom nebol poskytnutý priestor na vyjadrenie jednej z dotknutých strán (25 hráčov SOSR), čím podľa jeho názoru nebola zabezpečená vyváženosť spravodajského príspevku a došlo zo strany žalobcu k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 16 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii, účinného v rozhodnom čase. Dôvodil, že z prepisu príspevku je zrejmé, že priestor na vyjadrenie dostala generálna riaditeľka Slovenského rozhlasu, dirigent SOSR a odzneli v ňom aj vyjadrenia moderátora a redaktora, avšak z ustanovenia § 16 písm. b) citovaného zákona, účinného v rozhodnom čase, vyplývala pre vysielateľa povinnosť zabezpečiť, aby informácie, zahrnuté v príspevku, boli objektívne a nestranné, pričom pojmy objektivita a nestrannosť vo vzťahu k spravodajským programom definoval ako kategóriu neurčitých pojmov, pre ktoré platí zásada, že vymedzenie ich obsahu patrí do výlučnej kompetencie správneho orgánu, spresniac zároveň, že za hlavné kritériá objektivitu sa vo všeobecnosti považujú relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva a absencia stránenia. Zhodne s názorom žalovanej uviedol, že na zabezpečenie objektivitu a nestrannosti príspevku mal žalobca osloviť aj zástupcu členov SOSR, ktorých sa zníženie priamo dotklo. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, považujúc napadnuté rozhodnutie za súladné so zákonom, žalobu odvolávajúcu sa na ustanovenie § 250j ods. 1 OSP zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny v podobe zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovanej a vrátenia veci na ďalšie konanie, argumentujúc ustanovením § 250 ods. 2 písm. f) OSP, keď mal za to, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dôvodil, súladne so žalobou, že dotknutá relácia bola odvysielaná dňa 6. februára 2007, avšak k vytvoreniu predbežného zoznamu tých členov SOSR, ktorých sa malo znížovanie stavu týkať, došlo až dňa 16. februára 2007, pričom odborovému orgánu bol tento zoznam doručený dňa 13. marca 2007, vyvracajúc tým dôvod údajnej absencie objektivitu daného príspevku, a to, že spravodajca neoslovil „jednu z dotknutých strán“, konkrétne „zástupcu členov, ktorých sa zníženie priamo dotýka“, keďže v čase odvysielania príspevku nemohol mať tvorca žiadnu vedomosť o existencii inej dotknutej strany, ako SOSR (zastúpený svojim dirigentom), nakoľko žiadna takáto dotknutá strana v podobe skupiny konkrétnych, individuálnymi znakmi

určených 25 hráčov, o ktorých sa mal znížiť počet členov SOSR, ani neexistovala, čím v podstate žalovaná žiadala žalobcu o splnenie tzv. *conditio impossibilis* – povinnosti, ktorá sa objektívne nedá splniť. Mal za to, že objektívnosti a nestrannosti príspevku bolo dané zadost' vyjadrením sa dirigenta orchestra k danej téme, ako osoby disponujúcej oprávnením navrhnúť vznik a zánik pracovného pomeru členov orchestra a ich menný zoznam na jednotlivé umelecké výkony. Ďalej poukázal na to, že na objektívnu nemožnosť splnenia povinnosti, za porušenie ktorej mu bola žalovanou uložená sankcia, opakovane krajský súd v žalobe upozornil a krajský súd napriek tomu, v bezprostrednom rozpore s odvekou právnou zásadou *nemo tenetur ad impossibile* (nikto nie je povinný plniť nemožné), resp. *nemo potest ad impossibile obligari* (nikto nemôže byť zaviazaný na nemožné), podmienil objektívnosť a nestrannosť predmetného príspevku splnením takejto povinnosti, konkrétne poskytnutím priestoru strane, ktorá v čase jeho odvysielania neexistovala. Okrem zjavnej arbitrárnosti výsledku úvah krajského súdu poukazoval na ďalšiu zásadnú vadu napadnutého rozsudku a to, že krajský súd sa v ňom oponujúcimi argumentmi žalobcu nijako nevysporiadal, ale len uviedol, že dospel k rovnakým záverom ako žalovaná, a prakticky zopakoval len jadro odôvodnenia jej rozhodnutia, pričom žalovaná bez akéhokoľvek zreteľného vysvetlenia ponechala spôsob, akým sa dopracovala ku kľúčovému skutkovému zisteniu (existencia dotknutej strany v podobe 25 konkrétnych členov), a krajský súd tieto nedostatky v rozhodnutí žalovanej nijako neodstránil, a ani nevysvetlil. Preto nemá dodnes odpoveď na otázku, ako mal splniť povinnosť osloviť zástupcu priamo dotknutých členov SOSR v čase, keď skupinu týchto členov jednoducho nebolo možné identifikovať, pričom poskytnutie takejto odpovede je jednou z nevyhnutných podmienok uloženia predmetnej sankcie, poukazujúc na judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej „*upozornenie je samostatným druhom sankcií a svojim charakterom výlučne výchovným opatrením s cieľom prevencie. Túto úlohu môže splniť len vtedy, ak obsahuje poučenie, navádzacie postupy pre ďalšiu činnosť. Upozornenie musí určitým spôsobom stanoviť jasné pravidlá pre ním riešený typ programu*“. „*Aby konanie Rady splnilo výchovné ciele (tie sú primárne, nie trest), musí určiť jasné pravidlá, ako to požaduje zákon. Inak sa môže zdať, že jej aktivita závisí od momentálnej rozhodovacej kapacity alebo od podnetu. (...) Aj keď posúdenie súladnosti relácie so zákonom je skutočne v kompetencii Rady, nemôže vysielateľov ponechať v neistote, ale v rámci upozornení musí určiť jasné pravidlá*“ (R 55/2003, rozsudok z 25. júna 2002, sp. zn. 4Sž 27/02). Odvolávajúci sa na uvedené žalobca namietal, že rozhodnutie žalovanej kritériá, kladené na odôvodnenie rozhodnutia, ukladajúceho takúto sankciu, nijakým spôsobom nespĺňa, argumentujúc tým, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovanej nie je nijako zrejmé, akým spôsobom by mal žalobca v budúcnosti postupovať v rovnakej alebo podobnej situácii, kedy má pre zabezpečenie objektívnosti poskytnúť vyjadrenie strane, ktorú z dôvodu jej neexistencie nedokáže vôbec identifikovať. Majúc za to, že uložená sankcia mu bola uložená v rozpore so zákonom č. 308/2000 Z.z., pretože tak ako žalovaná, i krajský súd vec nesprávne právne posúdili, čo zakladá bezprostredný dôvod nezákonnosti v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a) OSP, navrhol aj s poukazom na vyššie uvedené dôvody, aby najvyšší súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 3. júla 2007 č.: RL/72/2007 sa zrušuje a vec sa vracia Rade pre vysielanie a retransmisiu na ďalšie

konanie, a výrok o trovách konania sa mení tak, že žalovaná je povinná uhradiť žalobcovi trovy konania, vrátane DPH, na účet jeho právneho zástupcu, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu, majúc za to, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu je vecne správny, nesúhlasiac s názorom žalobcu o nemožnosti identifikácie dotknutej strany, uviedla, že zo samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že v rámci zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti príspevku bolo nutné, aby zaznel aj odlišný názor, reprezentujúci stanovisko subjektov, ktorých sa plánované zmeny týkajú. Oponovala, že nie je však úlohou žalovanej ani recipienta skúmať, či v okamžiku odvysielania existuje alebo neexistuje menný zoznam členov orchestra, ktorého sa plánuje redukcia bude týkať, zdôrazniac zároveň skutočnosť, že je úlohou žalobcu, aby v rámci zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti svojho spravodajstva zabezpečil aj odlišný názor všetkými dostupnými spôsobmi, napr. oslovením odborového zástupcu členov orchestra alebo jednotlivých členov orchestra, ktorých by sa prípadná zmena mohla týkať, avšak zo samotného príspevku je zrejmé, že žalobca nevyužil ani jednu z týchto možností, a preto s poukazom na tieto skutočnosti žalovaná skonštatovala porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase, vyhodnotiac príspevok za neobjektívny. Mala za to, že ako príslušný správny orgán v dostatočnej miere zistila skutkový stav veci, na ktorý správne aplikovala relevantné ustanovenia zákona, jej rozhodnutie má všetky zákonom stanovené náležitosti, nevykazuje formálne ani logické nedostatky, je riadne odôvodnené a žalobca ním ani jej postupom nebol na svojich právach ukrátený. Preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 211 ods. 2 OSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd

preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. v znení, účinnom v rozhodnom čase, vysielateľ **je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť** spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie:

a) upozornenie na porušenie zákona.

Predmetom súdneho preskúvacieho konania bolo rozhodnutie žalovanej č.: RL/72/2007 zo dňa 3. júla 2007, ktorým uložila žalobcovi v súlade s ustanovením § 64 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii sankciu – upozornenie na porušenie zákona, keď mala za to, že zo strany žalobcu došlo dňa 6. februára 2007 cca o 18.00 hod. pri vysielaní programu R., v rámci ktorého bol odvysielaný aj príspevok, informujúci o plánovaných zmenách v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu, k porušeniu ustanovenia § 16 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii v znení, účinnom v rozhodnom čase, dôvodiac tým, že v predmetnom príspevku nebola zabezpečená objektivnosť a nestrannosť tým, že nebol poskytnutý priestor dotknutej strane (25 hráčom SOSR, ktorých sa zmena dotýkala) vyjadriť sa k plánovaným organizačným zmenám.

Odvolačný súd z administratívneho spisu zistil, že správne konanie bolo začaté dňa 6. marca 2007 z podnetu Rady pre vysielanie a retransmisii ako orgánu, príslušného podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z., pre dôvodné podozrenie z porušenia povinnosti, ustanovenej v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase. Dňa 6. februára 2007 odvysielal žalobca v rámci spravodajského programu R. o cca 18.00 hod. príspevok o plánovaných zmenách v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu v nasledovnom znení:

Prepis príspevku:

M.T., moderátor: *„Vedenie Slovenského rozhlasu predstavilo plán zmien v symfonickom orchestri. Od 31. marca sa čaká pohyb nielen v organizácii činnosti telesa, ale aj v počte členov. Odísť bude musieť pravdepodobne 25 hráčov. Informuje M. H.“*

M.H., redaktor: *„Rozpočet na činnosť Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu ostáva aj naďalej 20 miliónov korún. Orchester mal doteraz aj komerčné aktivity, ako napríklad nahrávanie hudby k filmom. Náklady na takéto činnosti však boli vyššie ako zisk z nich. Hovorí generálna riaditeľka Slovenského rozhlasu M. Z.“*

M.Z., generálna riaditeľka SRO: *„Dotujeme komerčnú činnosť orchestra a to je podľa nášho názoru neprípustné, pretože koncesionárske poplatky nemôžu byť používané na dotovanie komerčnej činnosti.“*

M.H., redaktor: *„Okrem zvýšenia cien za komerčné aktivity chce generálna riaditeľka Slovenského rozhlasu tiež zmeniť odmeňovanie členov orchestra. Zníži sa*

počet hráčov zo súčasných 92 na 67. Dirigent Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu M.K.“

M.K., dirigent SOSR: „*Moje predstavy boli samozrejme optimistickéjšie ako to teraz vyzerá. Navrhoval som väčší počet orchestrálnych hráčov. Ukázalo sa, že z ekonomického dôvodu je tento počet neúnosný. Je lepšie mať stabilný dobrý orchester, ktorý je dobre zaplatený.“*

Z ustanovenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase, vyplývala pre vysielateľa povinnosť v odvysielanom príspevku **zabezpečiť objektivitu a nestrannosť**, pričom v citovanom zákone výklad týchto, pre vysielanie fundamentálnych pojmov, absentuje. Táto absencia preto poskytuje Rade pre vysielanie a retransmisiu, ako aj súdom, preskúmajúcim jej rozhodnutia, ich výklad s tým, že tento je potrebné subordinovať na špecifiká konkrétneho odvysielaného príspevku tak, aby z následného rozhodnutia, konštatujúceho ich porušenie, bolo zrejmé nielen to, že správny orgán vzhliadol zo strany vysielateľa nerešpektovanie objektivitu a nestrannosti príspevku, ale aj reálne uskutočniteľný návod, spejúci k zabezpečeniu objektivitu a nestrannosti v budúcnosti vysielaných príspevkov, keďže upozornenie (ako sa uvádza aj v rozhodnutí najvyššieho súdu zo dňa 25. júna 2002, sp. zn. 4SŽ/27/02), **je výlučne výchovným opatrením**. Odvolací súd však požadované výchovné atribúty v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovanej nenachádza. Skutočnosť, že žalovaná ako dôvod priznania puntu neobjektivitu a nestrannosti odvysielaného príspevku uviedla nesprostredkovanie odlišného názoru hráčov, ktorých sa zmeny týkajú, resp. názor zástupcu týchto členov orchestra, neposkytuje žalobcovi informáciu, spôsobilú na to, aby ju žalobca v budúcnosti zúročil pri vysielaní príspevkov s príbuznými špecifikami odvysielaného monitorovaného príspevku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom preskúmaní predmetného príspevku, odvysielaného žalobcom, posúdil jeho obsah za dostatočne objektivny a nestranný. V danej veci je potrebné zdôrazniť, že odvysielaný príspevok informoval **o plánovaných organizačných zmenách** v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu, v dôsledku ktorých malo dôjsť k zníženiu počtu hráčov z 92 na 67, z čoho jednoznačne vyplýva, že v okamihu odvysielania príspevku dvadsiati piati hráči SOSR, dotknutí plánovanou organizačnou zmenou, neboli konkretizovaní. Berúc do úvahy túto skutočnosť, zastáva odvolací súd názor, že žalovaná dostatočne neuniesla podklad pre stanovenie porušenia povinnosti ustanovenej v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase, keďže na dosiahnutie objektivitu a nestrannosti príspevku skutočne žiadala od žalobcu splnenie tzv. *conditio impossibilis*, teda povinnosti, ktorá sa objektivne splniť nedá. Odvolací súd mal, súhlasne s názorom žalobcu, za to, že objektivitu a nestrannosti príspevku bolo dané zadosť práve vyjadrením sa dirigenta orchestra k danej téme ako osoby, disponujúcej oprávnením navrhnúť vznik a zánik pracovného pomeru členov orchestra a ich menný zoznam na jednotlivé umelecké výkony.

Preto pochybil krajský súd, keď rozhodnutie a postup správneho orgánu vyhodnotil za súladné so zákonom a žalobu, odvolávajúc sa na ustanovenie § 250j ods. 1 OSP, zamietol.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd v súlade s ustanovením § 250ja ods. 3 veta prvá OSP zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Správny orgán je viazaný názorom súdu (§ 250j ods. 6 OSP).

O náhrade trov konania (vrátane trov konania na súde prvého stupňa) rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, 2 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP a v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu, vyplývajúcu zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, a to súdny poplatok za žalobu a za odvolanie, t. j. dvakrát po 66 eur, spolu 132 eur, keďže trovy právneho zastúpenia v lehote podľa § 151 ods. 1 OSP nevyčíslil.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 18. augusta 2010

**JUDr. Jaroslava Fúrová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth